

Czym można zająć się podczas czekania: Zajęcia służące poznaniu i zrozumieniu różnych zjawisk

I znowu to samo! Podczas załatwiania różnych spraw z dziećmi grzęzniesz w korku, czekasz w kolejce lub w gabinecie lekarskim. Wielu rodziców przekonało się, że gry i zabawy, podczas których można jednocześnie czegoś się nauczyć sprawiają, że dzieci przestają się niecierpliwie podczas czekania. Nie zwlekaj – sprawdź i przekonaj się sam!

W następujący sposób możesz pomóc swojemu dziecku, aby zaczęło myśleć jak młody naukowiec:

- **Zwracaj uwagę na otoczenie.** Naukowcy uważnie obserwują swoje otoczenie. Zachęć dziecko, aby wraz z tobą słuchało, patrzyło, dotykało, smakowało i wąchało to, co znajduje się w najbliższym otoczeniu. Patrzenie razem na świat przez szkła powiększające i słuchajcie dźwięków przez papierowe tuby. Jeżeli jest to bezpieczne, dotykaj wraz ze swoim dzieckiem roślin, kamieni i innych obiektów znajdujących się w pobliżu. Opisujcie sobie nawzajem lub rysujcie to, co zauważyliście. Jeżeli w pobliżu nie ma nic szczególnie ciekawego do oglądania – przyjrzyjcie się fakturze waszych ubrań lub oglądajcie nawzajem swoje dłonie.
Obserwowanie otoczenia może stać się zabawą. Rozglądaj się wokół siebie przez dziesięć sekund, następnie zasłoń sobie oczy i powiedz, co zapamiętałeś. Dziecko może mówić ci, czy zapamiętałeś prawidłowo. Potem zamieńcie się rolami. Albo poproś dziecko, żeby wybrało jakiś obiekt, którym jest zainteresowane i wspólnie wymieńcie kilka cech tego obiektu.
- **Szukanie skutku i przyczyny.** Naukowcy starają się zrozumieć skutki i przyczyny zjawisk zachodzących w naszym otoczeniu. Rozmawiając z dzieckiem możesz ułatwić mu skojarzenie skutków z przyczynami. Zaproponuj mu, aby zastanowiło się nad przyczynami różnych zjawisk. Wymieńcie się spostrzeżeniami na temat otaczających was rzeczy. Dlaczego drzewo wciąż zgina się i prostuje? Czemu dzisiaj przyleciało do parku tyle ptaków? Co sprawia, że autobus „łamie się” w połowie?
- **Składanie elementów w całość.** Umiejętność łączenia różnych elementów w jedną całość jest w nauce niesłychanie ważna. Noś w torbie lub plecaku małe zabaweczki, które dają się składać i rozkładać, śrubki, nakrętki i układanki. Które kawałki pasują do siebie? Ile różnych kształtów dziecko potrafi ułożyć z tych kawałków? Wraz z dzieckiem przyjrzyj się murowanym ścianom budynków. Jak to się dzieje, że z cegły powstaje mur? Dokąd biegają rury? Twoje dziecko może spróbować zbudować w domu model na podstawie tego, co wcześniej widziało.
- **Zgaduj i sprawdzaj trafność swoich przewidywań.** Naukowcy przewidują przyszłe zjawiska. Ty i twoje dziecko też możecie to robić! Jak długo trwa umycie samochodu? Gdzie teraz skoczy wiewiórka? Możesz nosić przy sobie torebkę z małymi przedmiotami (kamyczki, nasiona, kółka od zabawek) i bawić się nimi ze swoim dzieckiem w przewidywanie i testowanie tych przewidywań. „Które kamyczki będą świeciły się w słońcu?”, „Czy nasionko poruszy się, gdy na nie dmuchniesz?” Pamiętaj o tym, żeby podczas zabaw w takie dociekania nie zakłócać spokoju innych.
- **Ćwicz wyobraźnię.** Naukowcy muszą myśleć kreatywnie. Zastanawianie się na „głos” jest świetną metodą zachęcenia dziecka do wymyślania pytań, na które trudno dać tylko jedną prawidłową odpowiedź. „Co by było gdybyśmy byli tacy mali, jak myszki?”, „Jak poznać mechanizm działania roweru?”
- **Poszukiwanie dalszych informacji.** Twoje dziecko może znaleźć odpowiedzi na swoje pytania w książeczkach z obrazkami wyjaśniających zjawiska przyrodnicze. Dobrze mieć kilka z nich przy sobie, w torbie lub w plecaku, do pooglądania podczas czekania.

English Title: Things to Do While You're Waiting: Science

Children's Research Center
University of Illinois at Urbana-Champaign
51 Gerty Dr. • Champaign, IL 61820-7469
Telephone: 217-333-1386
Toll-free: 877-275-3227
E-mail: iel@illinois.edu
<https://illinoisearlylearning.org>

Illinois
State Board of
Education